Grundlagsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om upphandlingsförfarandet

Till ekonomiutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om upphandlingsförfarandet (RP 108/2016 rd): Ärendet har remitterats till grundlagsutskottet för utlåtande. Utlåtandet ska lämnas till ekonomiutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- äldre regeringssekreterare Markus Ukkola, arbets- och näringsministeriet
- juris doktor Kirsi-Maria Halonen
- professor Lasse Lehtonen
- professor Olli Mäenpää
- biträdande professor, docent Pauli Rautiainen
- biträdande professor Janne Salminen.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- professor (emeritus) Teuvo Pohjolainen.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om offentlig upphandling och koncession och att vissa andra lagar ändras.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

I motiven till lagstiftningsordningen granskas lagförslaget främst mot garantierna för rättsskydd i grundlagens 21 §. I motiven till lagstiftningsordningen hänvisas också till hur regleringen av användning av rättsmedel påverkar den rätt att idka näring och utöva yrke som avses i 18 § 1 mom. i grundlagen samt de skyldigheter som det allmänna har enligt 18 § 2 mom. och 19 § 3 och 4 mom. i

grundlagen när det gäller att trygga sysselsättningen och tillgodose vars och ens rätt till social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster samt bostad.

Regeringen anser att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. På grund av de konstitutionella aspekter som hänför sig till propositionen anser regeringen det dock vara motiverat att begära grundlagsutskottets utlåtande om propositionen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Rättstrygghet

Allmänt

Av propositionen framgår det att man har för avsikt att införa ett system för besvärstillstånd som en del av rättsskyddet i upphandlingsärenden. Överklagande av marknadsdomstolens beslut skulle därmed kräva besvärstillstånd av högsta förvaltningsdomstolen (165 § i lagförslag 1). Vissa typer av ärenden (dynamiskt inköpssystem och godkännande av ramavtal) får överklagas hos marknadsdomstolen om den beviljar behandlingstillstånd (146 § 3 mom. i lagförslag 1). I 15 kap. om tillsyn över upphandlingen och 16 kap. om rättsmedel i lagförslag 1 finns det ytterligare ett flertal andra förslag till bestämmelser som är relevanta med hänsyn till 21 § i grundlagen om rättsskydd. Den föreslagna regleringen motsvarar delvis de begränsningar i rätten att söka ändring som har tillkommit med grundlagsutskottets medverkan (se. t.ex. GrUU 35/2009 rd och GrUU 21/2011 rd).

Syftet med ändringarna är att påskynda behandlingen av upphandlingsärenden för att ge parterna i upphandlingsförfaranden bättre rättstrygghet. Kravet på snabba och effektiva rättsmedel får stöd i EU-lagstiftningen om upphandling.

Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Enligt 2 mom. ska offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag. Regleringen kräver att ändringssökande tryggas i ärenden där en myndighets beslut eller annat ställningstagande gäller någons rättighet eller skyldighet som på något sätt har definierats exakt i lagstiftningen (se särskilt GrUU 51/2010 rd).

Sökande av ändring i Konkurrens- och konsumentverkets beslut

I 164 § i lagförslag 1 föreskrivs det att beslut som Konkurrens- och konsumentverket meddelat med stöd av 140 § ”med anledning av en begäran om att åtgärder” inte får överklagas genom besvär. Med begäran om åtgärd avses enligt 139 § 2 mom. i lagförslag 1 förvaltningsklagan enligt 8 a kap. i förvaltningslagen. På behandlingen av begäran om åtgärder tillämpas vad som föreskrivs i 8 a kap. i förvaltningslagen. Enligt 8 a kap. 53 d § i förvaltningslagen får ändring i avgö-

randen med anledning av förvaltningsklagan inte sökas genom besvär. Det föreslagna förbudet att överklaga utvidgar inte tillämpningsområdet för förbudet i den ovan nämnda, gällande lagen.

Grundlagsutskottet har emellertid tolkat motiveringen till lagförslag 1 så att tillämpningsområdet för besvärsförbudet avses blir klart bredare än vad som kan utläsas ur bestämmelsen. Förbudet ska enligt förslaget gälla ”Konkurrens- och konsumentverkets övriga åtgärder vid tillsyn över offentlig upphandling” med undantag för förbud enligt 140 § mot verkställighet av upphandlingsbeslut (se RP s. 298). Enligt motiveringen grundar sig besvärsförbudet även på att åtgärder av denna natur inte är överklagbara avgöranden. Grundlagsutskottet framhåller att ett undantag från den allmänna rätten att överklaga, som är en grundläggande rättighet, inte kan tillämpas extensivt på det sätt som avses i propositionen, eftersom alla besvärsförbud bör grunda sig på lag. Ekonomiutskottet måste precisera motiveringen till det förslagna lagrummet.

Sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut

I 165 § föreskrivs det att marknadsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På ändringssökande tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen. I den gällande upphandlingslagen finns inte några motsvarande bestämmelser om besvärstillstånd.

Kravet på besvärstillstånd motiveras i propositionen främst med att upphandlingsärenden brådskar och att den som vinner en upphandling måste tillförsäkras rättstrygghet. Långa behandlingstider kan enligt propositionsmotiven också bromsa upp offentliga investeringar och leda till att slutanvändarna av de upphandlade tjänsterna kan råka i en situation där tjänster inte kan fås över huvud taget eller där tjänster produceras på sämre villkor genom tillfälliga arrangemang. Bestämmelserna om offentlig upphandling är å andra sidan ställvis komplicerade, och upphandlingsärenden är ofta förenade med juridiskt svåra frågor som lämnar rum för tolkning. Ärendena är normalt förhållandevis omfattande vad gäller rättegångsmaterialet.

Grundlagsutskottet har i senare praxis (GrUU 32/2012 rd) ansett att det i princip är möjligt att utvidga systemet med besvärstillstånd också med hänsyn till grundlagen och konventionerna om mänskliga rättigheter. Grundlagsutskottet har dessutom för inte så länge sedan (GrUU 55/2014 rd kommenterat en regeringsproposition där besvärstillstånd inte förordades för sådana ärendegrupper till vilka det i besvärsskedet oftast hänför sig krävande rättsliga frågor eller som generellt har särskilt stor betydelse för parten eller samhället eller som är vittomfattande. Sådana ärenden är t.ex. ärenden som gäller återkallande av näringstillstånd eller ärenden som gäller en betydande administrativ påföljd eller verkställigheten av ett administrativt tvångsmedel samt sådana tillsynsärenden där det i praktiken är fråga om att begränsa näringsverksamheten. Grundlagsutskottet ansåg att ärendets art eller betydelse inte med nödvändighet förutsätter tillträde till högsta förvaltningsdomstolen utan besvärstillstånd ens i dessa ärendegrupper. Utskottet har likaså i sin praxis bland annat ansett att bestämmelser om besvärstillstånd inte är uteslutna ens i ärenden som gäller administrativ påföljd (GrUU 14/2013 rd, s. 5).

Grundlagsutskottet har kommit fram till att kravet på besvärstillstånd för fullföljelse av överklagande i upphandlingsärenden inte äventyrar en tillgänglig och tillräcklig rättstrygghet. Den basala lösningen blir därför inte problematisk med avseende på 21 § i grundlagen.

I 154 § i lagförslag 1 finns bestämmelser om påföljder som bestäms av marknadsdomstolen. Det rör sig bland annat om att upphäva beslut (1 punkten), åläggande att korrigera oriktiga förfaranden (3 punkten) samt diverse andra påföljder såsom gottgörelse, ogiltighetspåföljd och påföljdsavgift (4 – 6 punkten). Påföljdsavgiften är till sin natur en administrativ straffpåföljd som sakligt sett kan jämställas med en straffrättslig påföljd (se t.ex. GrUU 9/2012 rd. Också Europadomstolen har i sin rättspraxis ansett att administrativa straffpåföljder i allmänhet ingår i den definition av ”straff” som finns i artiklarna 6 och 7 i Europakonventionen och numera också i artikel 4 i det sjunde tilläggsprotokollet till konventionen.

Marknadsdomstolen beslutar om påföljdsavgift i första instans. Det är därför relevant att bedöma lagförslaget mot bakgrunden att var och en som döms för brott ska ha rätt att få skuldfrågan eller straffet omprövat av högre domstol i överensstämmelse med artikel 2.1 i det sjunde tilläggsprotokollet, även om artikel 2.2 stipulerar att undantag från denna rätt får göras i fråga om mindre grova gärningar och vissa andra fall. Var och en som befunnits skyldig till och dömts för ett brott ska vidare enligt artikel 14.5 i MP-konventionen ha rätt att få skuldfrågan och det ådömda straffet omprövade av högre instans i enlighet med lag. En konventionsstat kan emellertid reglera fullföljdsrätten genom lagstiftning.

En sådan påföljdsavgift som avses i lagförslaget är inte en obetydlig påföljd eftersom den rentav kan uppgå till en tiondel av upphandlingskontraktets värde. Frågan om tillämpningen av 158 §, som reglerar förutsättningarna för att påföra påföljdsavgift, kan inte heller anses särskilt enkel i juridiskt hänseende. De här omständigheterna stödjer inte tanken på att överklagande av marknadsdomstolens beslut om påföljdsavgift ska vara beroende av tillstånd. Ekonomiutskottet måste ändra bestämmelsen så att regleringen av systemet med besvärstillstånd inte gäller besvär över beslut om påföljdsavgift.

Enligt 165 § 2 mom. i lagförslag 1 får ett sådant beslut av marknadsdomstolen som avses i 151 § 1 mom. inte överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. I 151 § 1 mom. i lagförslag 1 handlar det om förbud mot att verkställa upphandlingsbeslut.

Ett beslut av marknadsdomstolen varigenom verkställigheten av ett upphandlingsbeslut förbjuds, avbryts eller tillåts kan ha betydliga och självständiga rättsverkningar för den upphandlande enhetens och anbudsgivarens rättsliga ställning. Mot den bakgrunden innebär ett besvärsförbud en begränsning av den rätt att i överensstämmelse med 21 § i grundlagen få lagligheten i beslut som gäller någons rättigheter eller skyldigheter underkastat domstolsprövning (se även GrUU 36/ 2016 rd, s. 4).

I detaljmotiven anförs det att besvär över verkställighetsförbud sällan röner framgång. Grundlagsutskottet anser att det argumentet inte är särskilt relevant. Å andra sidan motiverar de argument som förs fram för en utvidgning av systemet med besvärstillstånd på ett sakligt och konsekvent sätt varför besvär över marknadsdomstolen verkställighetsförbud bör anses kunna omfattas av besvärsförbud. Det skulle gynna en enhetlig rättspraxis och möjligheten att gripa in i uppenbara felaktigheter om besvär över marknadsdomstolens verkställighetsbeslut skulle kräva besvärstillstånd. På grund av 21 § i grundlagen måste ekonomiutskottet ändra bestämmelsen i enlighet med det som sägs ovan.

Hur man tillgodoser de personers rättigheter som har en funktionsnedsättning

I 12 kap. i lagförslag 1 föreskrivs om social-och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänsteupphandlingar. I 108 § föreskrivs om att beakta tjänsteanvändarnas behov i upphandlingen. I 1 mom. sägs det att vid tjänsteupphandling enligt detta kapitel ska den upphandlande enheten beakta den lagstiftning som gäller tjänsten i fråga. Vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster ska den upphandlande enheten, för att trygga individuella, långvariga och regelbundna vård- och socialtjänster för dem som använder tjänsterna, beakta användarnas särskilda behov och samråd med användarna på det sätt som föreskrivs annanstans i lag. Utöver det som föreskrivs i 1 mom. ska den upphandlande enheten enligt 2 mom. vid upphandlingen av social- och hälsovårdstjänster sträva efter att beakta faktorer som har samband med tjänsternas kvalitet, kontinuitet, åtkomlighet, överkomlighet, tillgänglighet och omfattning, de olika användarkategoriernas särskilda behov, användarnas deltagande och ökade möjligheter till påverkan samt innovation. I paragrafens 3 mom. sägs det att strävan vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster som gäller långvariga vård- och klientförhållanden ska vara att bestämma kontraktens längd och de andra kontraktsvillkoren så att kontrakten inte har oskäliga eller oändamålsenliga följder för tjänsteanvändarna. Dessutom får enligt 110 § i lagförslag 1 den upphandlande enheten använda direktupphandling i enskilda fall vid tjänsteupphandling enligt detta kapitel, om det med hänsyn till tryggandet av ett för klienten betydelsefullt vård- eller klientförhållande skulle vara uppenbart oskäligt eller särskilt oändamålsenligt att ordna ett anbudsförfarande eller byta tjänsteleverantör.

Ur slutanvändarnas perspektiv vid offentlig upphandling kan det antas att den samlade effekten av de föreslagna bestämmelserna innebär att tjänsterna blir högklassigare och att användaraspekten och kontinuiteten beaktas på ett bättre sätt., sägs det i propositionsmotiven. I lagförslaget beaktas det vilka behov personer med en funktionsnedsättning och vissa andra personkategorier i en utsatt position har. Lagförslaget är signifikant dels med tanke på de nationella bestämmelserna om de grundläggande rättigheterna men också med avseende på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Skyldigheten i artikel 19 i konventionen förpliktar till att säkerställa att personer med funktionsnedsättning kan leva i samhället med lika valmöjligheter. Detta kan bland annat innebära skyldighet att i första hand beakta den enskilda individens egen uppfattning om behov av hjälp och service och hur servicen ska ordnas när det är fråga om service som är betydelse full för personens personliga frihet, integritetsskydd och självständighet.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning har det i propositionen förvisso fästs avseende vid att trygga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Men utskottet framhåller att bestämmelserna är relevanta för ett flertal grundläggande rättigheter. Därför bör bestämmelsernas preciseras så att det i 1 och 2 mom. i 108 § i lagförslag 1 föreskrivs om en skyldighet snarare än en strävan att beakta dessa omständigheter. Det finns likaså skäl för ekonomiutskottet att överväga om regleringen dessutom borde förbättras inom ramen för det direktiv som genomförs med denna lag så att man exempelvis begränsar lagens räckvidd eller går in för högre tröskelvärden. Grundlagsutskottet påminner om att också EU i artikel 26 i stadgan om de grundläggande rättigheterna erkänner och respekterar rätten för personer med funktionshinder att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras oberoende, sociala och yrkesmässiga integrering och deltagande i samhällslivet.

Kommunal självstyrelse

Enligt 121 § 1 mom. i grundlagen är Finland indelat i kommuner, vars förvaltning ska grunda sig på självstyrelse för kommunens invånare. Bestämmelsen grundar sig på etablerad praxis i grundlagsutskottet redan från regeringsformens tider att man med den i grundlagen skyddade kommunala självstyrelsen avser att kommuninvånarna har rätt att besluta om sin kommuns förvaltning och ekonomi RP 1/1998 rd). Det går inte att genom vanliga lagar göra sådana ingrepp i självstyrelsens mest centrala särdrag att den urholkas i sak (se t.ex. GrUU 46/2010 rd, s. 3, GrUU 37/2006 rd , s. 5, GrUU 22/2006 rd,2—3, GrUU 65/2002 rd , s. 2).

De föreslagna bestämmelserna är av betydelse för den kommunala självstyrelsen men är inte ett sådant väsentligt ingrepp i dess särdrag att den skulle står i strid med grundlagen. Grundlagsutskottet anser ändå att ekonomiutskottet bör överväga om regleringen av anknutna enheter i allt väsentligt kan anses motiverad i synnerhet med hänsyn till skyddet av den kommunala självstyrelsen.

En parts rätt att ta del av en handling

Enligt 12 § 2 mom. är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar. Syftet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (RP 1/1999, nedan offentlighetslagen), som stiftades med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 43/1998 rd), är bland annat att i överensstämmelse med offentlighetsprincipen i 12 § 2 mom. i grundlagen ge enskilda individer och organisationer möjlighet att övervaka hur det allmänna hanterar allmänna medel, påverka det allmänna och bevaka sina rättigheter och intressen. Enligt 26 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen är handlingar som innehåller information om privata affärs- eller yrkeshemligheter sekretessbelagda.

I 138 § i lagförslag 1 föreslås på samma sätt som i gällande lag en delvis informativ hänvisningsbestämmelse till bestämmelserna om tillämpningen av offentlighetslagen. Hänvisningen nämner bland annat 11 § i offentlighetslagen, enligt vilken sökanden eller den som anför besvär eller någon annan vars rätt, fördel eller skyldighet ett ärende gäller (part) har rätt att hos den myndighet som behandlar eller har behandlat ärendet ta del av en myndighetshandling som kan eller har kunnat påverka behandlingen, även om handlingen inte är offentlig. I 11 § 2 mom. i offentlighetslagen föreskrivs om begränsningar av rättigheten.

I lagförslag 4 föreslås det att offentlighetslagens 11 § 2 mom. 6 punkt ändras. Det föreslås att offentlighetslagen ändras så att en leverantör som deltagit i ett anbudsförfarandet eller någon annan part inte ska ha rätt enligt 11 § 1 mom. i offentlighetslagen att ta del av uppgifterna om en annan anbudssökandes eller anbudsgivares affärs- eller yrkeshemligheter. Enligt gällande lydelse i 11 § 2 mom. 6 punkten ska uppgift om det pris och andra faktorer som används vid anbudsjämförelsen dock alltid lämnas. Syftet med lagändringen är att förtydliga och förenkla tillämpningen genom att låta bestämmelsen återgå till en enda central bedömning, dvs. att bedöma och skydda affärs- och yrkeshemligheter, sägs det i propositionen.

Bestämmelserna är betydelsefulla med avseende på grundlagens 21 § 2 mom. (se även GrUU 3/2002 rd, s. 3, GrUU 7/2000 rd, s. 5—6, GrUU 43/1998 rd, s. 2). Enligt 21 § 2 mom. i grundlagen ska offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag. Den föreslagna begränsningen skulle drabba parternas rätt att få uppgifter på ett sätt som försämrar den partsoffentlighet och bedömning av ett besluts laglighet som även enligt propositionsmotiven är en del av offentlig upphandling. Samtidigt försämras rättstryggheten och förutsättningarna för en rättvis rättegång.

Grundlagsutskottet anser att det saknas sakliga och godtagbara motiveringar i propositionen för så långt gående begränsningar. Förslaget till bestämmelse måste antingen slopas eller ändras så att den ger en part tillräcklig rätt till information och därmed en garanti för rättstrygghet, en rättvis rättegång och ett lagligt upphandlingsförfarande. Ändringen är en förutsättning för att lagförslag 4 ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Myndigheternas rätt till information

Enligt 143 § i lagförslag 1 kan Konkurrens- och konsumentverket lämna ut uppgifter eller handlingar som det fått vid tillsynen till en annan myndighet som för att kunna sköta sina uppgifter behöver få uppgifter om en i övrigt sekretessbelagd omständighet. Syftet med bestämmelsen är att åstadkomma ett ännu fastare samarbete mellan myndigheterna.

I förslaget har man inte på något sätt begränsat vilka uppgifter och handlingar som får lämnas ut. Med hänsyn till bestämmelsen i 142 § i lagförslag 1 om den upphandlande enhetens, avtalspartens och anbudsgivarens skyldighet att lämna uppgifter och den föreslagna ordalydelsen i 143 § förefaller det som om också personuppgifter, rentav känsliga sådana skulle omfattas av bestämmelsen. Förslaget är således av betydelse för skyddet för privatlivet och skyddet av personuppgifter. I sin bedömning av bestämmelser av det här slaget har grundlagsutskottet i allmänhet hävdat att bestämmelserna måste granskas mot 10 § i grundlagen. Enligt den paragrafens 1 mom. utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Grundlagsutskottets tolkningspraxis har varit att lagstiftarens handlingsutrymme begränsas både av den här bestämmelsen och av att skyddet för personuppgifter delvis ingår i samma moment som skyddet för privatlivet. På det hela taget handlar det om att lagstiftaren måste tillgodose denna rätt på ett sätt som är godtagbart med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna över lag. Om man ser till skyddet för personuppgifter har grundlagsutskottet ansett det viktigt att reglera åtminstone syftet med registreringen av uppgifterna, uppgifternas innehåll, det tillåtna användningsändamålet inklusive rätten att överlåta registrerade uppgifter, den tid uppgifterna finns kvar i registret och den registrerades rättsskydd. Regleringen av sådana faktorer på lagnivå ska vara heltäckande och detaljerad (se t.ex. GrUU 46/2016 rd och de utlåtanden som nämns där).

Grundlagsutskottet har dessutom bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut information trots sekretess med avseende på skyddet för privatliv och personuppgifter i 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat bland annat vad och vem rätten att få information gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut information kan enligt utskottet gälla ”behövliga uppgifter” för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet

däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att "informationen är nödvändig" för ett visst syfte (se t.ex. GrUU 46/2016 rd och de utlåtanden som nämns där). Å andra sidan har utskottet ansett att grundlagen inte tillåter en generös och ospecificerad rätt att få uppgifter, ens om den är förenad med nödvändighetskriteriet (se t.ex. GrUU 71/2014 rd, GrUU 62/2010 rd och GrUU 59/2010 rd, s. 4).

Utskottet har också ansett att rätten till information, som går före sekretessbestämmelserna, i sista hand går ut på att den myndighet som är berättigad till informationen i och med sina egna behov åsidosätter de grunder och intressen som är skyddade genom den sekretess som gäller myndigheten som innehar informationen. Ju mer generella bestämmelserna om rätt till information är, desto större är risken att sådana intressen kan åsidosättas per automatik. Ju fullständigare bestämmelserna kopplar rätten till information till materiella villkor, desto mer sannolikt är det att begäran om information måste motiveras. Då kan också den som lämnar ut informationen bedöma begäran med avseende på de lagliga villkoren för utlämnandet. Genom att de facto vägra att lämna ut informationen kan den som innehar den förorsaka att det uppstår ett läge där en utomstående myndighet måste undersöka skyldigheten att lämna ut information, det vill säga tolka bestämmelserna. Denna möjlighet är viktig då det gäller att anpassa tillgången till information och sekretessintressena till varandra (se t.ex. GrUU 17/2016 rd och där nämnda utlåtanden).

Den föreslagna rätten till information är formulerad så att den är mycket omfattande. Grundlagsutskottet har ansett att det särskilt i ett så här brett sammanhang där det handlar om bestämmelser med mycket stor räckvidd är extra viktigt att man inte tänjer på begreppet rätt att få information och att rätten begränsas enbart till nödvändig information (se t.ex. GrUU 46/2016 rd, s. 5—6 och där nämnda utlåtanden). I förslaget ingår förvisso kravet på att det i något hänseende ska vara nödvändigt att få uppgifterna. Men bestämmelsen innehåller ingen definition eller begränsning av vilka de eventuella mottagarna av informationen är eller i vilka syften informationen får utlämnas. En sådan väsentlig ändring är ett villkor för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Grundlagsutskottet anför

> *att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning, men lagförslag 1 och 4 bara om utskottets konstitutionella anmärkningar till 143 § i lagförslag 1 och 11 § i lagförslag 4 beaktas på behörigt sätt.*

Helsingfors 10.11.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Annika Lapintie vänst
medlem Simon Elo saf
medlem Maria Guzenina sd

medlem Anna-Maja Henriksson sv
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Ilkka Kantola sd
medlem Antti Kurvinen cent
medlem Jaana Laitinen-Pesola saml
medlem Ulla Parviainen cent
medlem Wille Rydman saml
medlem Ville Skinnari sd
ersättare Timo V. Korhonen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Mikael Koillinen
utskottsråd Matti Marttunen.